

BRYGGERIKLUBBENS:ö

medlemsblad - 4 - 1999

Innehåll nr 4 - 1999

Redaktörens spalt	2
Ordföranden har ordet	3
New "Holland beerlabel service" (annons)	4
Höstmöte i Stockholm med bryggeribesök	5
Protokoll från styrelsemöte 1999-10-02	11
FvB Börsenplan 2000	14
Sanct Eriks BryggeriAktiebolag ... Stockholm	15
Protokoll från årsmöte 1999-10-02	24
Kontaktannonser	29
Ändringar/tillägg i medlemsregistret	29
Changes in Finnish Breweries During 1985-1997 (Mikko Hovi)	30
Märkt för framgång. Etiketterna är hemligheten bakom Grebbebestadsölets succé	33

- BRYGGERIKLUBBEN -

FÖRENING FÖR SAMLARE OCH BRYGGERIINTRESSERADE

*****

*KLUBBEN BILDADES 1982 OCH BESTÅR AV PERSONER I SVERIGE, DANMARK,
NORGE OCH FINLAND MED ETT AKTIVT INTRESSE FÖR BRYGGERIINDUSTRIN***STYRELSE:**

Sören Borgström (ordförande), Björn Harnby (sekreterare),
Rickard Laisfeldt (kassör)
Helge Hoff och Ove Grip (övriga ledamöter)

Medlemsbladets redaktör: Ove Grip, tel: 026-12 82 85

Bryggeriklubbens medlemsblad utkommer som regel 4 ggr/år

Manusstopp: 10/3, 10/6, 10/9 och 10/12

Föreningens postgiro: 37 74 32-0 Föreningens bankgiro: 5304-6942

Föreningens E-postadress: bryggeriklubben@yahoo.com

Adresser:

Sören Borgström, Runvägen 6, 137 55 Västerhaninge
Björn Harnby, Persikogatan 284, 426 56, Västra Frölunda
Rickard Laisfeldt, Kalkällsgatan 1, 932 36 Ursviken
Helge Hoff, Muminsvei 2, N-1400 Ski, Norge
Ove Grip, Bäverstigen 22, 806 41 Gävle

*****

REDAKTÖRENS SPALT

Hej!

Nu är det julölstider och de som känner mig vet att jag trivs. Ända sedan de första julölssorterna kom till min Systembutik har jag besökt butiken så gott som dagligen. Det tog nämligen tid för butiken att få hem de olika sorterna. Den gjorde inte anspråk på att föra alla sorterna men hade ändå svårt att få hem de sorter den skulle ha. På de hyllor man märkt upp med Jämtlands Julöl och Wisby Julbrygd gapade det länge tomt. Men till slut kom Jämtlands Julöl. Om Wisby Julbrygd kom in före jul vet jag inte, eftersom jag gav upp några dagar före jul. Jag hade fått tag på den sorten och flera till vid ett besök i Stockholm i

Fortsättning sidan 4

mitten av december.

Jag lyckades väl få tag på ca 30 av de 36 (!) tillgängliga sorterna (Sören måste ha glömt en av de importerade sorterna) och det är jag nöjd med.

Tyvärr får vi alltför ofta läsa i Sörens spalt och på andra ställen att många av de svenska småbryggerierna har svårt att få det att gå ihop. Jag vet inte riktigt vad det beror på. Själv gör jag allt jag kan för att stödja de små. För några veckor sedan hade vi en kväll vad vi kallar "Onsdagspub" på min arbetsplats. Jag och ett par andra entusiaster brukar ordna en sådan då och då. Vi håller oss alltid till ett tema, t.ex. engelsk ale, öl från

ordföranden har ordet!

Västerhaninge i december 1999.

Bästa bryggeri- och etikettmänskors!

Så har jag då kommit till mitt sista brev före millenniumskiftet, något som jag inte har tänkt mig in i eller planerat tidigare. Jag tycker nämligen att detta och nästa år är helt vanliga år som inte kräver större uppmärksamhet än normalt. Vad som i övrigt kan betraktas som normalt är att vintern har kommit på riktigt de senaste dagarna.

Som brukligt är, vill jag också blicka tillbaka till årsmötet och bryggeribesöken i Stockholm den 2 oktober denna gång. Många samstämmiga röster tycker att det var mycket lyckat att samordna vår träff med ölfestivalen. Personligen är jag mycket nöjd med den respons som det hela fick. De enda problemen uppstod i samband med förflyttningarna från och till Zinkensdamm. Det var inte helt lätt att hålla ihop den stora (rekord-) dagsgruppen.

På deltagargruppens och klubbens vägnar önskar jag framföra ett stort och varmt TACK till representanterna på Avesta Bryggeri, Banco Bryggeri, Bredaryds Wårdshus & Bryggeri, Falcon Bryggerier, Gamla Stans Bryggeri, Grebbestads Bryggeri, Kopparbergs Bryggeri, Krönleins Bryggeri, Munkbo Nya Bryggeri, Pripps Bryggerier, Slottskällans Bryggeri, Sofiero Bryggeri, Spendrups Bryggerier (med Gotlands Bryggeri), Ystads Bryggeri, Brodin & Nannes Bryggeri, Zeunerts Bryggeri och Åbro Bryggeri, för de drycker och glas som vi fick mottaga till höstträffen.

Till rubriken (konkreta) problem vill jag tillfoga 2 bryggerier som gick i konkurs denna höst. Hallsta Bryggeri, som försökte klara sin ekonomi genom att inte stödja vår klubb i år och Sofiero Bryggeri, vars senaste ägare inte klarade av problematiken kring ett bryggeri. Hur det går med Hallsta Bryggeri är just nu oklart, men Sofiero sägs ha blivit uppköpt av det kapacitetsberoende Kopparbergs Bryggeri AB. Av Sofiero, var många små bryggerier helt och delvis beroende. T.ex. Ahlafors (som finns kvar), Götarsviks Gårdsbryggeri (vars öl man bryggde) och det nya Vänge Bryggeri, som tagit över efter Vivugns Bryggeri och som inte brygger själva. Det var även tänkt att Sofiero skulle brygga några av Källefalls bästa ölrecept. Hur det nu kommer att bli på Sofiero, får den närmaste tiden utvisa.

För övrigt är det julölstider och utbudet är som vanligt stort om man väljer rätt systembutik. Det skall finnas 28 st svenska och 5 importerade att välja på detta millenniums sista år. Alla lär inte gå att komma över för de genuina entusiasterna, men det lär nog räcka till ändå.

Avslutningsvis vill jag rekommendera er, bästa läsare, att välja ett X-tra gott öl till nyår som alternativ till champagne. Något att tänka på för en sann BRYGGERIENTUSIAST.

En riktigt GOD JUL och ett GOTT NYTT ÅR

önskar

Åren

Redaktörens spalt...forts. från sidan 2

amerikanska microbryggerier, tysk öl osv. Vid det senaste tillfället var temat svenska småbryggerier. Jag valde ut sju olika sorter med bl.a. den mörka stouten från Uppsala och portern från Jämtland samt de andra överjästa ölen från Kungsholmen och Jämtland. För säkerhets skull tog jag med även några ljusa öl från samma bryggerier.

Kvällen blev en succe. De flesta av mina närvarande arbetskamrater hade aldrig tidigare druckit något annat än en "stor stark" på en pub. Sedan jag inlett kvällen med en liten presentation av de sorter som skulle serveras och berättat något om de bryggerier som tillverkat ölen ville alla pröva de olika sorterna och det var de smakrika mörka sorterna som gick åt först. Många ville anteckna vad sorterna hette för att de skulle kunna köpa dom själva på Systemet.

Jag berättade om de små bryggeriernas ekonomiska problem och påstod att problemen orsakades av att det fortfarande finns alldeles för många människor i Sverige som dricker öl bara i berusningssyfte. De beställer en stor stark i stället för att botanisera bland småbryggeriernas många goda alternativ till jättarnas ofta intetsägande lättdruckna

brygder. De närvarande lovade att de vid kommande pubbesök skulle sluta beställa en stor stark och i stället be att få reda på vilka sorter som fanns att välja på.

Tack vare mig, törs jag faktskt säga, har "min" Systembutik i Gävle ett av de största sortimenten i Sverige av öl från svenska småbryggerier. Mellan 15 och 20 sorter. Det beror på att jag och praktiskt taget alla jag känner nu frågar efter och köper smakrika öl från dessa bryggerier. Kontrasten mot den andra Systembutiken i Gävle, som jag sällan eller aldrig besöker, är enorm. Där finns *en* sort från ett litet bryggeri.

Hur mycket jag än propagerar för deras produkter kommer dessa bryggerier aldrig att utgöra ett hot för de stora. Anledningen är dels att de små ofta har en påtagligt lokal prägel, dels att de kanske har en alltför snäv profilering, dels ock att jag känner för få människor. Jag hoppas dock att alla de små kommer att leva och växa en god bit in på nästa årtusende.

Jag önskar all läsare av denna spalt ett ur samlarsynpunkt och alla andra synpunkter Gott Nytt Årtusende.

Redaktören

New "Holland beerlabel service".

Last year the "Holland beerlabel service" was set up exclusively for foreign label-collectors.

I noticed how difficult it was for foreign collectors to get hold of labels from (micro-) breweries from Holland.

Which is why this service was founded.

This initiative has been made possible by the input of several (small-scale) brewers, who are willing to help you get hold of Dutch labels.

When you desire more information about the "Holland beerlabel service", and the actual offers, please send your reply to:

Ruud van Moorst
-label-service-
Berkelstraat 14
3812 KC Amersfoort
Holland.

Höstmöte i Stockholm den 2 oktober 1999

med bryggeribesök på Tärnö

Bryggeri på Kungsholmen och på

Lördagen den 2 oktober 1999 var det dags för nya av Bryggeriklubben anordnade bryggeribesök. Som numera är vanligt skulle det bli dubbla besök och de skulle gå av stapeln i Stockholm. För många blev det under veckoslutet tre besök med anknytning till bryggerier och öl. Åtskilliga medlemmar passade nämligen på att kvällen före besöka Stockholm Beer Festival. Undertecknad var en av dessa.

Ett rekordstort antal deltagare, 45 personer, mötte upp utanför Tärnö Bryggeri på Svarvargatan 7 på Kungsholmen kl. 12.00. Vi kom in i ganska små men välutnyttjade lokaler. Redan strax innanför ytterdörren kunde vi se ned på bryggeriet. Framför oss låg en bardisk med tappkranar som såg mycket lovande ut.

Alla lyckades hitta en plats och öl i stora tillbringare kom snabbt ut på borden. Vi bjöds på Nils Oscar NO:8 Kalasöl Oktober från fat, som verkligen smakade bra till de goda smörgåsarna som delades ut.

Vår värd för dagen var Patrik Holmqvist, som hade ett förflutet på Spendrups, Pripps, Källefall och Ahlafors. Patrik inledde med lite historik. Bryggeriet, som ursprungligen hette Kungsholmens Kvarterbryggeri, hade

Bryggeri i Vårby

grundats för ca tre år sedan av några ölentusiaster, bl.a. Håkan Lundgren som i Lundgrens lager, och finansiären till 34 procent Karl David Sundberg.

Aktiekapitalet hade dock i slutet av 1997 förbrukats, varför nytt kapital behövdes. Det var bara Karl David Sundberg som kunde tillhandahålla detta och han köpte ut de andra till dubbla deras insatser.

Karl David Sundberg var ägare till Tärnö Säteri där det finns ett mälteri. Bryggeriet bytte vid årsskiftet 1997/98 namn till Tärnö Bryggeri och det nya företaget kunde tillhandahålla allt som behövs för öl från ax till öl. Nils Oscar, Karl David Sundbergs farfar, står för kvalitet på alla företagens produkter, från NO:1 malt till NO:9 akvavit.

Patrik berättade vidare på ett mycket sakkunnigt och intressant sätt om öl och ölbryggning i allmänhet och om Tärnö Bryggeris produkter i synnerhet.

Det var en mycket nöjd skara som så småningom gav sig iväg till busshållplatsen för färd till Spendrups Bryggeri i Vårby. Det var svårt att hålla ihop gruppen, eftersom den kvinnliga busschauffören vägrade att stanna så länge på hållplatsen att alla hann stiga på. Sedan knapp hälften kommit upp på bussen stängde hon helt sonika dörren och körde iväg. Vi kunde dock återsamlas utanför

Spendrups.

Det var naturligtvis skillnad som dag och natt mellan Tärnö och Spendrups Bryggerier. På Spendrups blev vi av en grindvakt anvisade att gå några hundra meter in på det väldiga bryggeriområdet till ett hus där vi skulle hålla till. Vi kom in i en stor samlingsal där vi togs emot av Johan Spendrup.

Johan inledde med lite bryggerihistoria. Under tiden fick smaka på Wisby Provbrygd nummer 12. Vi blev enligt Johan de allra första som fick prova brygden. Den smakade mycket och gott. Det skulle enligt de närvarande vara mycket lämpligt att lansera den. Det kan dock tyvärr befaras att den smakar alltför mycket för att bli en framgångsrik produkt, om man med framgångsrik menar en produkt som säljer mycket.

Efter ett antal öl blev det rundvandring i bryggeriet under Johans sakkunniga ledning. Vi fick bl.a. veta att det i Vårby tillverkas både över- och underjäst öl i såväl öppna som slutna kärl, att Norrlands Guld är den största produkten och att Löwenbräu, som en gång räddat Spendrups Bryggeri från en hotande

konkurs och då legat på andra plats i Sverige bland de mest sålda ölen nu spelar en undanskymd roll.

Innan vi lämnade Spendrups fick vi ta varsin provbrygdsflaska med oss. Etiketten på denna flaska och på de tomma flaskor som några av oss fick med oss kommer sannolikt att bli rariteter, eftersom provbrygder inte görs i särskilt stora serier.

På vägen till Zinkensdamms vandrarhem stannade vi på en restaurang för middag. Tyvärr missade några medlemmar restaurangen och gick miste om middagen. Vi som inte missade middagen kunde under densamma småprata om de lyckade bryggeribesöken.

Vandrarhemmet låg på gångavstånd från restaurangen. På vandrarhemmet tog årsmötet vid och därefter det efterlängttade bytesmötet. Före mötet hade vi från något som påminde om en bryggabil fått hämta alla öl m.m. som Sören fått från våra stödande medlemmar.

Vi är återigen skyldiga Sören ett stort tack för det arrangemang han så väl förberett. Alla måste vara mycket nöjda.

OG

Deltagarförteckning vid höstmötet i Stockholm den 2 oktober 1999

Per Berggren	Björn Harnby	Rickard Laisfeldt	Kristine Rasmussen
Patrik Berglund	Helge Hoff	Erik Larsen	Willy Rasmussen
Bengt Borg	Mikko Hovi	Uno Lillevars	Ingmar Strannevik
Sören Borgström	Göran Jalstrand	Åke Lindfors	Lena Stenlund
Erik Brorsen	Torulf Tuffe Jansson	Christer Lööv	Jan Solberg
Lis Brorsen	Torben Jensen	Stefan Lööv	Björn Söörgard
Sören Clavebring	Christina Johansson	Leif Nielsen	Per Söderberg
Ove Grip	Lars Johansson	Hans-Göran Nilsson	Torbjörn Söderberg
Marie Forsberg	Kjell Kwick	Kjell Nilsson	Jan Tviksta
Thomas Forsberg	Lennart Larsson	Ole L.B. Olsen	Hans-Lennart Ullström
Niels Gravesen	Eva Laisfeldt	Veikko Roos	Ulf Åkerblom
Urban Haglund			

Det var lite trångt .....

men mycket trevligt på Tärnö Bryggeri

Patrik Holmqvist med medhjälpare var mycket trevliga och kunniga värdar

och får ett mycket välförtjänt tack

Det är strax dags att gå in i bryggeriet

På Spendrup's jäser man även i öppna kar

Wisby Provbrygd nummer 12 var väldigt god

Fort visar Johan Spendrup sin uppskattning

Styrelsemöte för BRYGGERIKLUBBEN på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

Närvarande:	Sören Borgström	Ordförande
	Björn Harnby	Sekreterare
	Rickard Laisfeldt	Kassör
	Ove Grip	Övrig ledamot
	Helge Hoff	Övrig ledamot

1. Mötets öppnande.

Mötet öppnades av Ordförande Sören Borgström.

2. Kallelse till mötet, godkännande.

Mötesdeltagarna godkände kallelsen till mötet.

3. Dagordningens godkännande.

Dagordningen godkändes.

4. Val av mötesfunktionärer.

Till mötesordförande valdes Sören Borgström och till mötessekreterare valdes Björn Harnby. Ove Grip utsågs att justera protokollet.

5. Medlemssituationen.

Sören och Rickard redovisade **Medlemssituationen 99-08-31**. Den ser ut enligt följande:

	Heders- medlem	Samlande medlemmar	Stödjande medlemmar	Summa medlemmar
Sverige :	1	65	37	103
Norge :		8		8
Danmark :		6	1	7
Finland :		5	3	8

Summa :	1	84	41	126

till detta kommer 1 st dansk och 1 svensk familjemedlem.

De nya medlemmarna fördelar sig enligt följande:

11 samlande medlemmar har tillkommit, 7 svenska, 1 finsk, 1 dansk samt 2 norska.

3 stödjande medlemmar har tillkommit. 1 samlande medlem har utgått.

3 stödjare samt 1 personlig stödjare har utgått.

6. Kassarapport.

Se bilaga 1.

7. Medlemslistan, ang. spridning.

Vi har ett gammalt styrelsebeslut att medlemslistan endast skall spridas till klubbens samlande medlemmar. Vi har dock fått förfrågan från en stödjande medlem om att få tillgång till medlemslistan. Styrelsen beslöt därför att stödjande medlemmar kan få medlemslistan om de så efterfrågar. Styrelsen anser att klubben på så sätt kan ha en något bättre kontroll över medlemslistans spridning. Detta strider ej heller mot § 12 i våra stadgar som säger att medlemslistan inte får spridas utanför klubben.

Styrelsemöte för BRYGGERIKLUBBEN på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

8. Rapporter.

Helge: Moss Bryggeri har upphört. Grans Bryggeri brygger numera deras öl. Det är idag ett kärvt klimat för de små bryggerierna i Norge. Det finns ca 20 bryggerier i Norge. Fredriksstads Bryggeri kommer ~~troligtvis att upphöra med~~ sin tappning i början av nästa år.

Sören: Följande bryggerier har bidragit med öl till årets årsmöte:

Avesta, Banco, Bredaryd, Falcon, Gamla Stan, Gotlands Bryggeri, Grebbestad, Kopparbergs, Krönleins, Munkbo, Pripps, Slottskällan, Sofiero, Spendrups, Tomellilla/Ystad, Zeunerts och Åbro. Dessutom har Brodin & Nannes skänkt öl. Glas fick vi från Falcon och Spendrups.

Svenssons Bryggeri tappar för närvarande öl på burk i Ängelholm. Sven-Olle Svensson bygger ett nytt bryggeri i Mellbystrand.

Gällivare och **Banco bryggerier** har fått nya ägare. Det sistnämnda har investerat i en ny tappmaskin. **Munko Bryggeri** har rekonstruerats. **Nynäshamns Bryggeri** skall inom kort börja tappa öl på flaska.

9. Styrelsekandidater för nästa år.

Styrelsen kommer att presentera följande förslag till styrelse för nästa verksamhetsår:

Ordförande:	Sören Borgström	Sekreterare:	Björn Harnby
Kassör:	Rickard Laisfeldt	Övriga ledamöter:	Helge Hoff och Ove Grip
Revisor:	Sven Lagerqvist	Revisors suppleant:	Hans-Göran Nilsson

Redaktör: Ove Grip ställer upp även nästa verksamhetsår.

Samtliga är omval.

10. Nya och övriga frågor.

- * Nästa års möte: Förslag är för våren Ystads Bryggeri (ev. tillsammans med Tomellilla) och för hösten Åbro Bryggeri.
- * Nya standar måste beställas. De vi har tar slut nästa år. Förfrågan kommer att utgå till klubbens samlande medlemmar om huruvida dessa är intresserade av köpa standar privat.
- * Redaktör medlemsbladet: Ove tar upp frågan på årsmötet om någon är intresserad att överta redaktörskapet för vårt medlemsblad.

11. Avslutning.

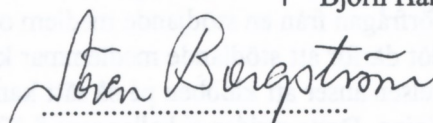
Mötesordföranden avslutade därefter mötet.

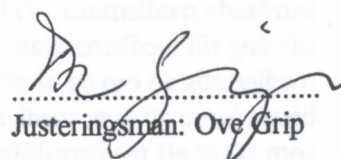
Bilaga 1: Kassarapport

Sekreterare.

Björn Harnby

Justeras:

Ordförande: Sören Borgström

Justeringsman: Ove Grip

Styrelsemöte för BRYGGERIKLUBBEN
på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

Bilaga 1.

KASSARAPPORT 98-09-01 - 99-08-31

INKOMSTER:

Föregående års överskott	:	12 603.69 kr
Medlemsavgifter	:	28 070.00 kr
Ränta	:	71.18 kr
Diverse försäljning	:	85.00 kr
Bidrag Svenska Bryggareföreningen	:	10 000.00 kr

Summa	:	50 829.87 kr

UTGIFTER:

Kostnader medlemsblad	:	2 875.50 kr
Frimärken, porto	:	10 642.75 kr
Kostnader styrelse, träffar	:	15 036.00 kr
Inköp, tryck kuvert och dyl	:	3 463.90 kr
Blomsteruppvaktningar	:	1 458.00 kr
Avgifter post, bank	:	560.00 kr
Fordran Sören och Björn	:	1 170.00 kr
		-----
		35 206.15 kr

Förändring övriga tillgångar : - 796.25 kr

Årets överskott : 2 223.78 kr

*****

Summa tillgångar : 36 836.87 kr.

Fördelat på; bank - 21 173.90 kr, kassa - 299.70 kr, postgiro - 4 126.77 kr,
 samt övrigt; frimärken - 1 701.50 kr, kuvert - 1 300.00 kr, glas - 940.00 kr,
 standar - 660,00 kr , pins/slipsnålar - 6 635.00 kr.

*****

Förderergemeinschaft von Brauerei-Werbemittel-Sammlern e.V.

Änderungen vorbehalten

FvB - Börsenplan 2000

25.März 2000 • 59065 Hamm/Westfalen
Internationale FvB-Frühjahrs- und Isenbecktauschbörse
Schirmherrschaft: Warsteiner Brauerei Haus Cramer

15.April 2000 • 18057 Rostock
Jubiläums-Tauschbörse der NBSG in Zusammenarbeit mit der FvB
Schirmherrschaft: Rostocker Brauerei

29.April 2000 • 91177 Thalmässing (Pyras)
Internationale Tauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Pyraser Bier GmbH

20.Mai 2000 • 08237 Wernesgrün
8. Wernesgrüner Tauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Wernesgrüner Brauerei

27.Mai 2000 • 94431 Pilsting (Großköllnbach)
Internationale Tauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Privatbrauerei Heinrich Egerer

17.Juni 2000 • Luxemburg
Internationale Großtauschbörse "EURO2000"
Veranstalter: SvBL (Luxembourg) mit
FvB (Deutschland), GF (Frankreich), GvB (Belgien) und Club Sberatelu Brno (Tschechien)

1.Juli 2000 • 64756 Mossautal
4.Internationale Schmucker-Tauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Privatbrauerei Schmucker Ober-Mossau

22.Juli 2000 • 88427 Bad Schussenried
Internationale FvB-Sommertauschbörse
Schirmherrschaft: Brauerei Ott

5.August 2000 • 51674 Wiehl (Bielstein)
4.Internationale Erzquell- und Jubiläums-Tauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Erzquell-Brauerei Bielstein

2.September 2000 • 36452 Kaltennordheim
Internationale FvB-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Rhönbrauerei Dittmar

15.-17. September 2000 • 26441 Jever
47. Verleihung des Goldenen Bierdukaten
mit internationaler Großtauschbörse
unter der Schirmherrschaft des Friesischen Brauhauses

14. Oktober 2000 • 04317 Leipzig
7. Leipziger FvB-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Brauhaus zu Reudnitz

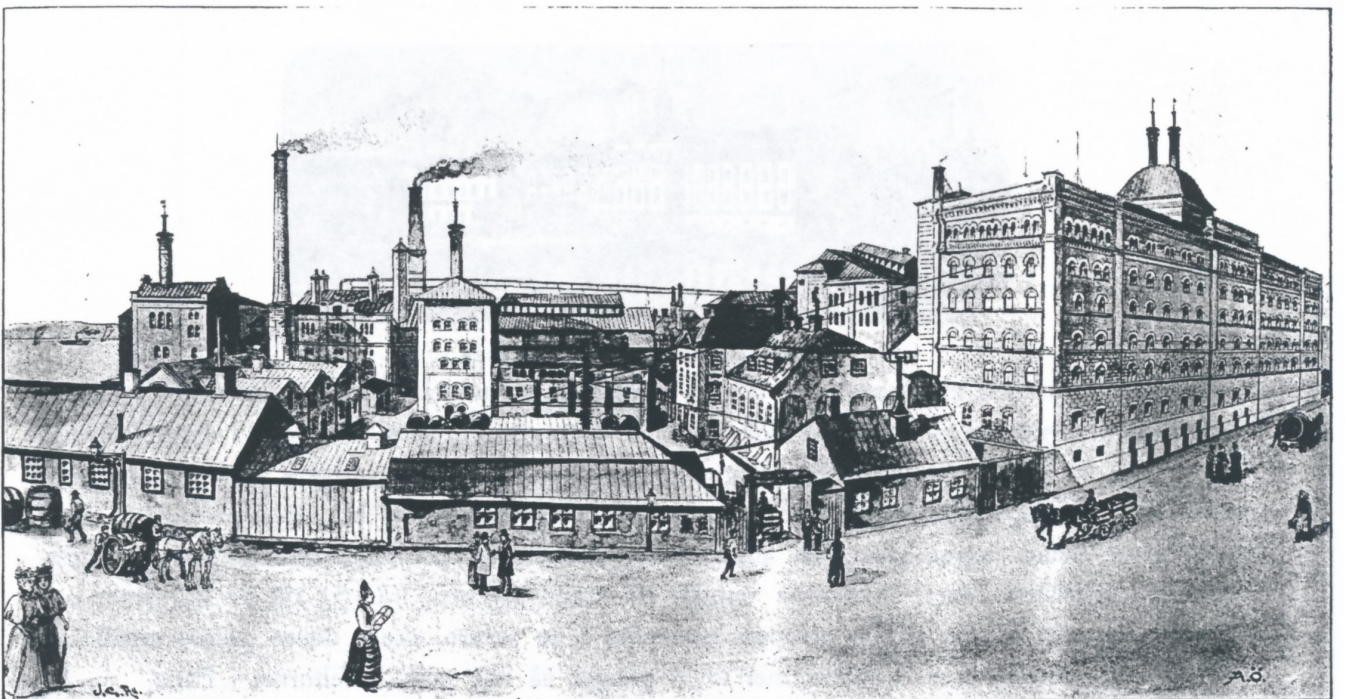
9.Dezember 2000 • 74906 Bad Rappenau
21. FvB-Nikolaus-Tauschbörse

SANCT ERIKS BRYGGERI-AKTIEBOLAG

... STOCKHOLM ...

EXTERIÖR FRÅN SANCT ERIKS BRYGGERI-AKTIEBOLAGS NUVARANDE ETABLISSEMENT.

Sanct Eriks Bryggeri-Aktiebolag,

Sveriges största bryggeri, räknar sin tillvaro från den 9 Mars 1859, då det grundlades under firma **Stockholms Bryggeri-Aktiebolag**. Från början afsedt för en tillverkning af omkring 25,000 hektoliter eller en million kannor öl dröjde det närmare 20 år, innan detta quantum kunde afsättas per år. Det var först efter tvenne genomgångna eldsolyckor, den första år 1865 och den andra år 1874 — efter hvilken sednare nya, mera tidsenliga maskinerier och apparater blefvo anordnade — som bryggeriet började stadigt gå framåt och öka sin tillverkning och försäljning. Denna uppgår nu till 115,000 hektoliter eller nära 4¹/₂ millioner kannor underjästa maltdrycker. Som en följd af denna utveckling hafva stora utvidgningar och nybyggnader egt rum under årens lopp, och äro bolagets nu egande fastigheter taxerade för ett sammanlagdt belopp af 1,290,000 kr. och jemte inventarier brandförsäkrade för 2,800,000 kr.

År 1881 förändrade bolaget sin firma till den nuvarande: Sanct Eriks Bryggeri-aktiebolag. Efter att flere år uteslutande hafva levererat maltdrycker till Kongl. Hofförvaltningen, utnämndes bolaget den 30 Mars 1880 till Konungens hofleverantör.

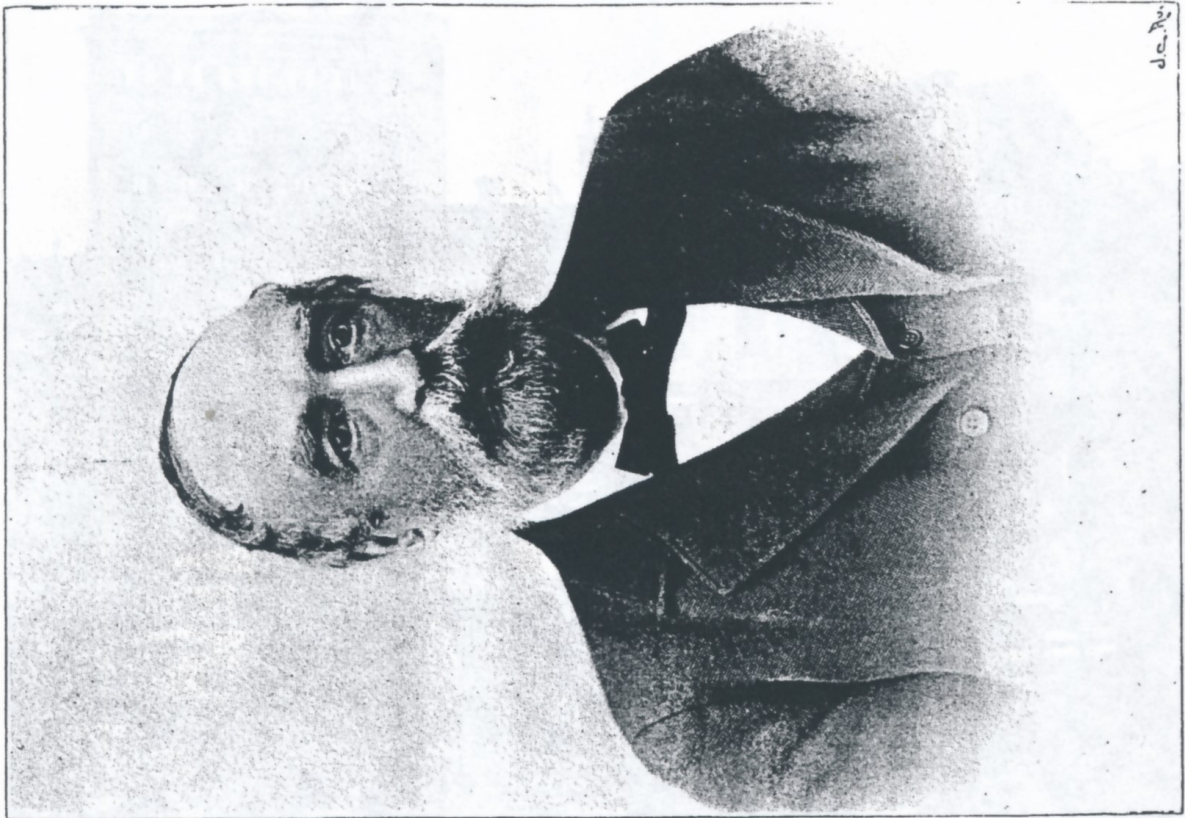

SANCT ERIKS BRYGGERI ÅR 1859.

Det nuvarande etablissementet består af följande hufvuddelar: 3 *mälterier* med 24 mältor; 4 *maltkölnor*; *brygghus* med dubbelt kokverk, i hvilket göras 3 à 4 bryggder i dygnet, hvarje bryggd 114 hl. färdigt öl — under anläggning är ett lika stort bryggverk —; *kylskeppsvind* med 6 st. kylskepp; 3 *jäskällare* med 220 jäskar, rymmande 8,000 hl.; 25 *lagerkällare*, hvari på en gång kunna lagras 48,000 hl. maltdrycker; fullständig *kylanläggning* för jäs- och lagerkällare. Lagerfatens antal i källarna uppgår till 1,298 stycken, från 35 till 72 hl. rymd, och om dessa lagerfat kunde staplas ofvanpå hvarandra i en pelare, skulle denna pelare erhålla en höjd af 2,609 meter, d. v. s. blifva mer än 8 gånger så hög som Eiffeltornet i Paris.

Vidare finnes *ångpannehus* med 5 ångpannor; *maskinrum* med 3 ångmaskiner, representerande 190 hästkrafter; humlemagasin, tunnbinderi, smides- och reparationsverkstad, målareverkstad, korkfabrik, buteljasköljningslokaler, tappningslokal, pasteuriseringslokal, lagerrum för

J. W. Smitt

JOHAN WILHELM SMITT.

EXTERIÖR AF STORA MÄLTERIET.

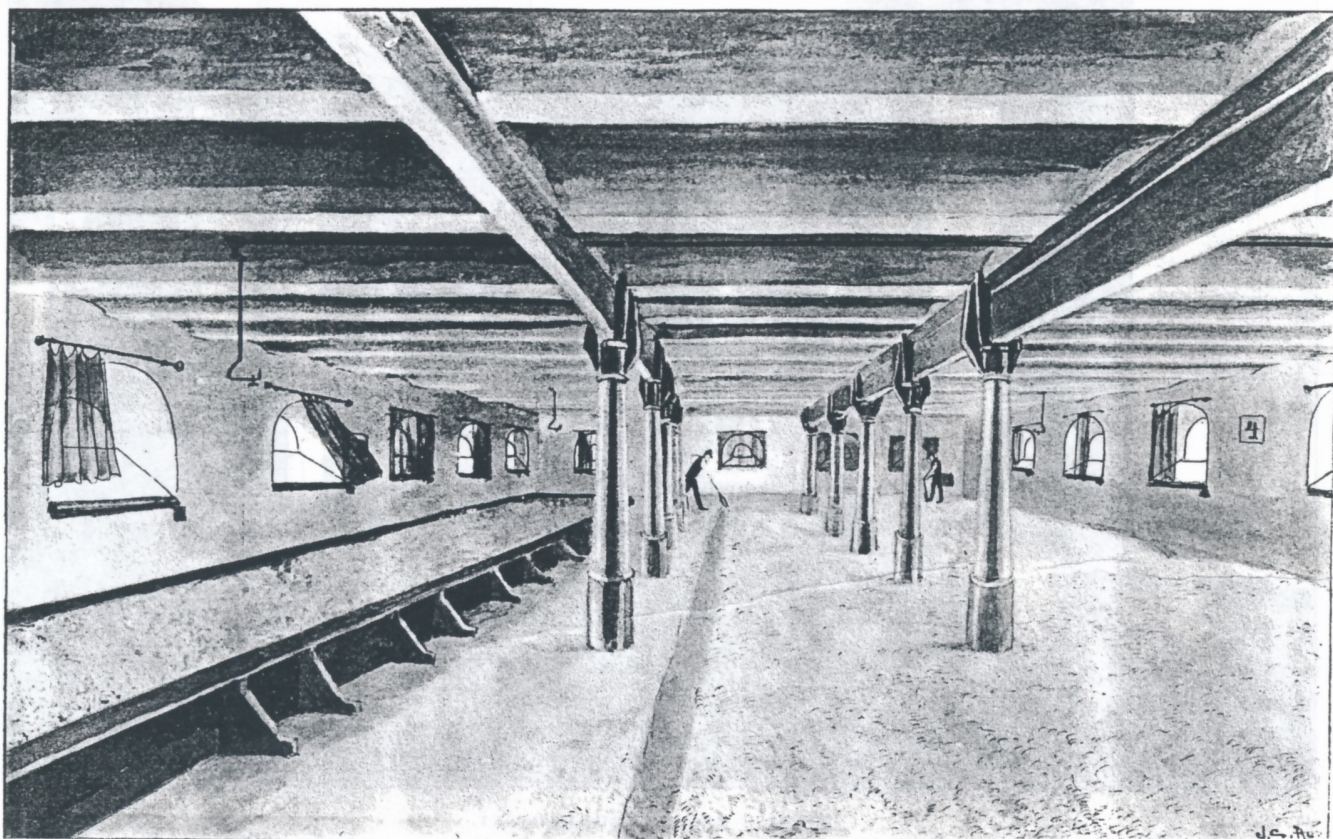

GÅRDSINTERIÖR.

INTERIÖR FRÅN TAPPNINGSLOKALEN.

INTERIÖR FRÅN STORA MÅLTERIET.

INTERIÖR FRÅN JÄSKÄLLAREN.

INTERIÖR FRÅN LABORATORIET.

INTERIÖR FRÅN CORPS DE LOGIET: SAL FRÅN 1650-TALET.

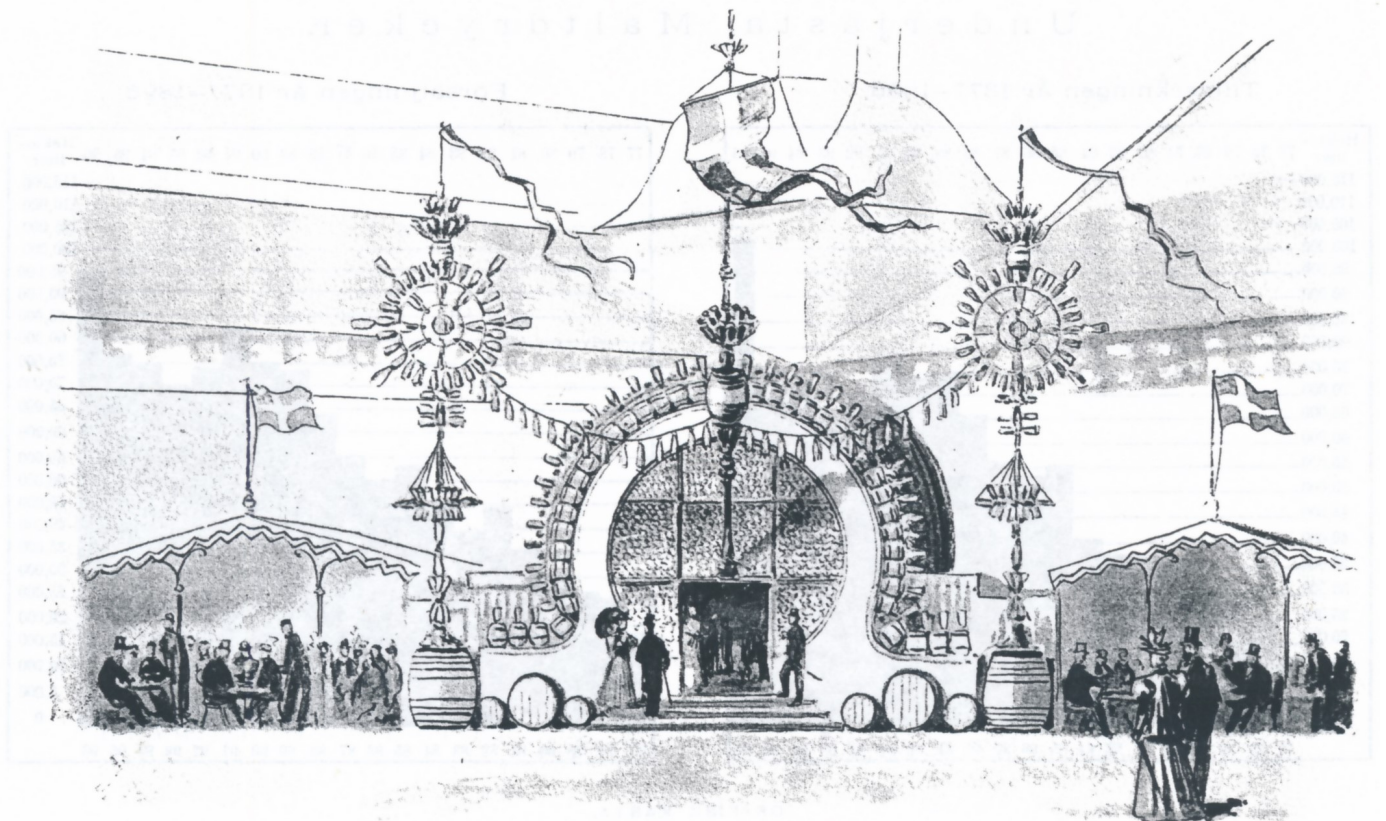

NILS HILDESTRAND.

CARL PETERSON.

SANCT ERIKS UTSTÄLLNINGSPAVILJONG 1897.

buteljerade maltdrycker, corps de logis med kontorslokaler, kemiskt-zymotekniskt laboratorium och bostadslägenheter, stall, magasiner och förrådsrum. Hästantalet uppgår för närvarande till 123 stycken, hvilket kommer att betydligt ökas, då ett under byggnad varande stall för 150 hästar blifver färdigt.

De för tillverkningen behöfliga rudimaterierna: omkring 33,000 deciton korn samt humle och hartz, betinga, jemte brännmaterial, i medeltal ett pris af 600,000 kronor per år, hvilket belopp under dyra humleår, då humlen ensamt kan kosta 170- à 180,000 kronor, ökas till omkring 700,000 kronor. Löner, arbets-, försäljnings- och öfriga omkostnader uppgå till öfver 900,000 kronor årligen.

Bolagets styrelse utgöres af generalkonsul J. W. SMITT, ordförande, samt direktören AUGUST REINHOLD och lektorn vid Tekniska högskolan O. E. WESTIN. Af dessa har generalkonsul Smitt, såsom ordförande i styrelsen, allt ifrån bryggeriets anläggning varit den ledande mannen i denna för svenska förhållanden storartade affär.

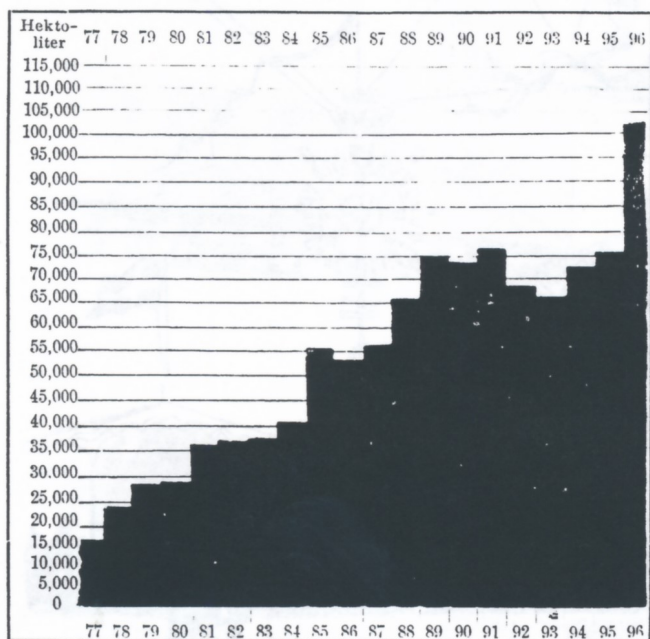
I spetsen för bolagets olika afdelningar stå för närvarande disponenten NILS HILDESTRAND, chef för administrationen och föredragande hos styrelsen, samt bryggmästaren CARL PETERSON, chef för den tekniska afdelningen.

Den vid bolaget nu anställda personalen uppgår till 381 personer.

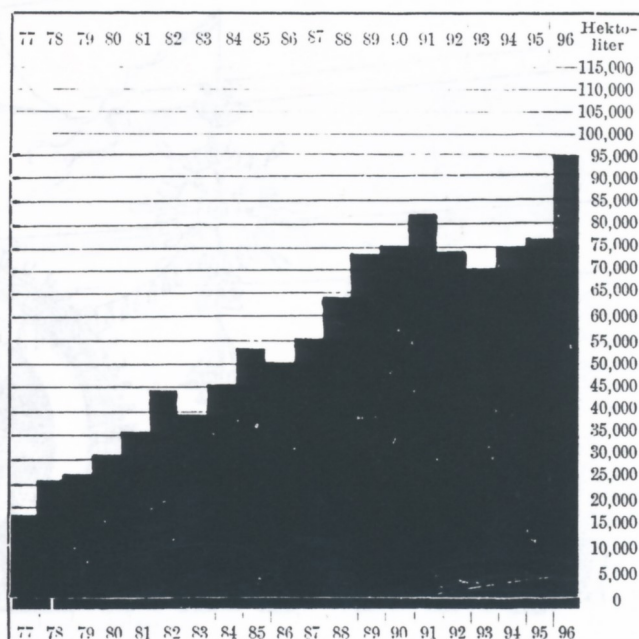

U n d e r j ä s t a M a l t d r y c k e r .

Tillverkningen år 1877-1896.

Försäljningen år 1877-1896.

Schim, Aftonbladets tr., 1897.

Det häfte som i kopia har återgetts här i medlemsbladet har tillhandahållits av Sören Borgström

---

Årsmöte för BRYGGERIKLUBBEN
på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

Föredragande:	Sören Borgström	Ordförande
	Björn Harnby	Sekreterare
	Rickard Laisfeldt	Kassör
	Ove Grip	Övrig ledamot
	Helge Hoff	Övrig ledamot

Övriga deltagare var 40 samlade medlemmar och gäster.

1. Mötets öppnande.

Mötet öppnades av Ordförande Sören Borgström.

2. Kallelse till mötet, godkännande.

Mötesdeltagarna godkände kallelsen till mötet.

3. Dagordningens godkännande.

Dagordningen godkändes.

4. Val av mötesordförande och sekreterare för mötet.

Till mötesordförande valdes Sören Borgström och till mötessekreterare valdes Björn Harnby.

5. Val av justeringsman jämte ordförande samt rösträknare.

Till justeringsman att jämte ordförande justera protokollet valdes Stefan Lööv och som rösträknare valdes Sören Clavebring och Göran Jalstrand.

6. Verksamhetsberättelse för tiden 26 september 1998 - 31 augusti 1999:

Klubben har under verksamhetsåret hållit 2 möten. Vid årsmötet i Grebbestad deltog 23 medlemmar och 2 inbjudna.

Vid vårmötet i Sollefteå deltog 16 medlemmar och 4 inbjudna.

Styrelsen har under året hållit 2 möten.

Den har bestått av Sören Borgström (ordförande), Björn Harnby (sekreterare), Rickard Laisfeldt (kassör), Ove Grip (övrig ledamot) och Helge Hoff (övrig ledamot).

Redaktör för medlemsbladet har Ove Grip varit.

Medlemmar. Under verksamhetsåret har klubben fått 14 nya medlemmar, varav 3 stödjare.

Men vi har även tappat 7 st, varav 1 samlare och 2 personliga stödjare. 2 personliga stödjare har avlidit under verksamhetsåret. Dessa är Allan Persson, Sandviken och Erik Nilsson, Södra Sandby.

Medlemsbladet har under verksamhetsåret utkommit med 4 nummer.

Årets Etikett har utsetts för 10:e året och vinnare blev Grebbestads Bryggeri med sin julöls-etikett (för andra året i rad).

Ett **stort tack** går till våra stödjare för ekonomiskt bidrag samt för etiketter, drycker och övrigt till samlarna.

7. Kassarapport och revisionsrapport:

Kassarapport, se bilaga 1.

Revisionsberättelse, se bilaga 2.

**Årsmöte för BRYGGERIKLUBBEN
på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02**

---

8. Ansvarsfrihet för styrelsen.

Årsmötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gånga verksamhetsåret.

9. Val av styrelse och revisor med suppleant för kommande verksamhetsår:

Till *ordförande* valdes Sören Borgström.

Till *sekreterare* valdes Björn Harnby.

Till *kassör* valdes Rickard Laisfeldt.

Till *övriga ledamöter* valdes Ove Grip och Helge Hoff.

Till *revisor* och *revisors suppleant* valdes Sven Lagerqvist resp. Hans-Göran Nilsson.

Samtliga val var omval av sittande styrelse och revisorer.

10. Arvoden och ersättningar till styrelsen.

Sören Borgström yrkade på 1 500 kr som ersättning för telefonkostnader.

Ove Grip yrkade på 300 kr för diverse omkostnader.

Rickard Laisfeldt yrkade på 200 kr för telefonkostnader.

Några ytterligare yrkanden gjordes inte.

Årsmötet godkände dessa yrkanden.

11. Rapporter och redovisning av gåvor.**Rapporter:**

Moss Bryggeri har upphört. Grans Bryggeri brygger numera deras öl. Det är idag ett kärvt klimat för de små bryggerierna i Norge. Det finns ca 20 bryggerier i Norge.

Fredriksstads Bryggeri kommer troligtvis att upphöra med sin tappning i början av nästa år.

Svenssons Bryggeri tappar för närvarande öl på burk i Ängelholm. Sven-Olle Svensson bygger f.n. ett nytt bryggeri i Mellbystrand.

Gällivare och Banco bryggerier har fått nya ägare. Det sistnämnda har investerat i en ny tappmaskin. Munko Bryggeri har rekonstruerats. Nynäshamns Bryggeri skall inom kort börja tappa öl på flaska.

Gåvor:

Följande bryggerier har bidragit med öl till årets årsmöte:

Avesta, Banco, Bredaryd, Falcon, Gamla Stan, Grebbestad, Gotlands Bryggeri, Kopparbergs, Krönleins, Munkbo, Pripps, Slottskällan, Sofiero, Spendrups, Tomellilla/Ystad, Zeunerts och Åbro. Dessutom har Brodin & Nannes skänkt öl. Glas fick vi från Falcon och Spendrups.

12. Nästa års möten, förslag.

Styrelsen föreslår att nästa års möten hållas enligt följande:

Vårmöte: Ystads Bryggeri (ev. i kombination med Tomellilla Bryggeri).

Höstmöte: Åbro Bryggeri.

Dessa alternativ accepterades av årsmötet. Sören B. jobbar vidare med detta.

13. Övriga och nya frågor.

Nytt förslag för urval av etiketter till omröstning av årets etikett:

Det nya förfarandet skulle gå till på följande sätt:

Styrelsen väljer från varje svenskt Bryggeri ut en etikett som går till omröstning.

Fotokopia på dessa etiketter skickas ut till de samlande medlemmarna som sedan röstar på sina tre favoriter enligt tidigare förfarande.

Årsmöte för BRYGGERIKLUBBEN på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

(Förslag från Erik Brorsen, som dock redan diskuterats in om styrelsen)

Anledningen till förslaget är att den stora mängd nya etiketter som numera ges ut under ett år gör "tävlingen" svår att administrera samt gör det svårt för medlemmarna att kunna göra en bedömning.

Årsmötet godtog det nya förfarandet.

Ove Grip framförde att om någon är intresserad av att överta redaktörsskapet för vårt medlemsblad så kunde denne vända sig till honom för en närmare information om vad det innebär.

14. Avslutning.

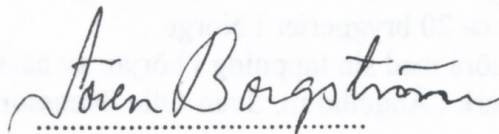
Mötesordföranden avslutade därefter mötet och bytesaftonen tog sin början.

Bilagor: 1. Kassarapport
2. Revisionsberättelse

Sekreterare.

Björn Harnby

Justeras:

Ordförande: Sören Borgström

Justeringsman: Stefan Lööv

Om Gud hade velat att vi skulle dricka öl, hade Han givit oss magar.

David Dye

Öl är beviset på att Gud älskar oss och vill att vi ska vara lyckliga.

Benjamin Franklin

Öl är människans största uppfinning genom historien. Okej, hjulet var väl också en bra uppfinning, men ett hjul passar inte så bra till en pizza.

Dave Berry

Personer som dricker light "öl" tycker inte om hur ölet smakar; de tycker bara om att pinka mycket.

Capital Bryggeri, Middleton

Ge mig en kvinna som älskar öl och jag ska erövra hela världen.

Kaiser Wilhelm

Årsmöte för BRYGGERIKLUBBEN
på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

KASSARAPPORT 980901 - 990831

Bilaga 1.

INKOMSTER:

Föregående års överskott	:	12 603.69 kr
Medlemsavgifter	:	28 070.00 kr
Ränta	:	71.18 kr
Diverse försäljning	:	85.00 kr
Bidrag Svenska Bryggareföreningen	:	10 000.00 kr
Summa	:	50 829.87 kr

UTGIFTER:

Kostnader medlemsblad	:	2 875.50 kr
Frimärken, porto	:	10 642.75 kr
Kostnader styrelse, träffar	:	15 036.00 kr
Inköp, tryck kuvert o dyl	:	3 463.90 kr
Blomsteruppvaktningar	:	1 458.00 kr
Avgifter post, bank	:	560.00 kr
Fordran Sören o Björn	:	1 170.00 kr
Summa	:	35 206.15 kr

Förändring övriga tillgångar : - 796.25 kr

Årets överskott * : 2 223.78 kr

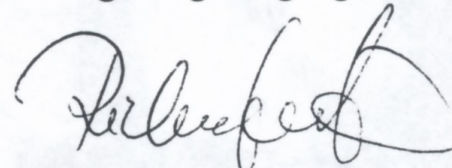
*****

Summa tillgångar : **36 836.87 kr**
 Fördelat på; bank - 21 173.90 kr, kassa - 299.70, postgiro - 4 126.77 kr,
 samt övrigt; frimärken - 1 701.50 kr, kuvert - 1 300.00 kr, glas - 940.00 kr,
 standar - 660.00 kr, pins/slipsnålar 6 635.00 kr.

*****

* = Inkomster - förra årets överskott - utgifter - förändring övriga tillgångar

Ursviken 990923

Rickard Laisfeldt, kassör

Årsmöte för BRYGGERIKLUBBEN
på Zinkensdamms Vandrarhem, Stockholm, 99-10-02

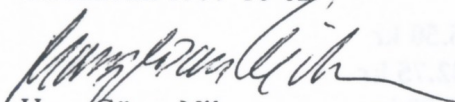

Bilaga 2.**REVISIONSBERÄTTELSE FÖR BRYGGERIKLUBBEN**

I egenskap av vald revisor i Bryggeriklubben har jag haft i uppdrag att granska kassörens räkenskaper för verksamhetsåret 980901-990831 vilka uppvisar ett överskott på 2.223:78 kr.

Det har inte framkommit något att klandra i räkenskaperna och jag tillstryker att kassören och övriga i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Stockholm 1999-10-02

Hans Görän Nilsson

Årsmöt99

Sidan 5 av 5

Kontaktannonser

Pavel Dvorák
Ukrajinska 15
62500 Brno
Tjeckien
vill byta till sig öletiketter och ölbrickor från de nordiska länderna och erbjuder motsvarande från Tjeckien och andra länder

André Suron
13, allée des Violettes
95270 St. Martin de Tertre
Frankrike
E-post sylvandre.suron@wanadoo.fr
vill byta till sig skandinaviska öletiketter och erbjuder nya franska och belgiska etiketter.

Janusz Czajkowski
ul. Hubala 31
15-174 Biatystok
Polen
samlar på öletiketter från hela världen samt på ölglas, ölöppnare och andra bryggeriartiklar. Han synes vilja byta åt sig öletiketter i satser om 100 och erbjuder sannolikt motsvarande

Peter Vrábel
Malý Saris 44
080 01 Presov
Slovakien
samlar på öletiketter från Slovakien, Schweiz, Österrike, Danmark, Finland, Norge, Sverige, Australien och Nya Zeeland. Han vill byta till sig öletiketter från dessa länder och erbjuder etiketter och ölbrickor från samma och andra länder

Didier Levasseur
13, avenue de Lattre de Tassigny
88000 - Epinal
Frankrike
önskar byta till sig öletiketter, ölbrickor och vykort med bilder av bryggerier och erbjuder motsvarande.

ÄNDRINGAR/TILLÄGG I MEDLEMSREGISTRET

Adressändringar

---

5. Bo Strandberg, Rävstigen 5, 605 91 Norrköping

146. Ulla-Britt Lerström, Gubbovägen 188, 777 91 Smedjebacken, tel. 0240-721 52

Rättelse samlarområden

---

156. Torulf Tuffe Jansson. Samlarområden: Glas, underlägg, etiketteroch bryggerireklam från svenska bryggerier

Dr. Mikko Hovi
Kyläkeinunkatu 2
FIN-20780 KAARINA
Finland

1.6.1997

1(3)

CHANGES IN FINNISH BREWERIES DURING 1985-1997

When the year 1985 began, Finland had five independent brewery companies. They had totally twelve breweries or such soft drink factories, which bottled beer.

These twelve units, which all used their own beer labels, were as follows:

Oy HARTWALL Ab

(Helsinki)

Soft drink factory ; never own brewing, only bottling of beer brewed in Kaarina or Lappeenranta.

Kaarina

Est. 1884 in Turku with name Auran Panimo Oy- Aura Bryggeri Ab. Bought 1.1.71 by Hartwall. A new brewery was built 1967-77 in Kaarina and the Turku brewery was closed 1977.

Lappeenranta

Est. 1856 in Lauritsala. Fusion in 1891 with Lappeenranta Brewery. The name was since 1899 Lappeenranta-Lauritsala Oy. Bought in 1966 by Hartwall.

Tornio

Est. 1873 with name Tornion Olut- ja Portteritehdas Oy - Torneå Öl- och Porterbryggeri Ab. Later names Tornion Olut Oy and Lapin Kultra Oy. Bought in 1980 by Hartwall.

Vaasa

Est. 1890 with name Bryggeri Ab Bock. Bought in 1968 by Hartwall.

Oy MALLASJUOMA

Heinola

Est. 1969 with name Wihurinkoski Oy. Bought in 1973 by Mallasjuoma.

Lahti

Est. 1912

(Oulu)

Est. 1865 with name Toppilan Mallasjuomatehdas Oy. Bought in 1960's by Mallasjuoma. Last own brew in c. 1979; thereafter soft drink factory and bottling of beer brewed in Heinola or Lahti.

2(3)

OLVI Oy

Iisalmi Est. 1878 with name Iisalmen Olut-
tehdas Oy. Name 1932-1952 Oiva Oy.

Oy PYYNIKKI

Tampere Est. 1854 with name Mustanlahden
Olutpanimo. Name Oy Pyynikki since
1897.

Oy SINEBRYCHOFF Ab

Helsinki Est. 1819

Pori Est. 1853 with name Bayerska Öl-
bryggeri i Björneborg. Later name
Porin Oluttehdas Oy. Sinebrychoff
bought in 1973.

After those days, many remarkable changes have taken place in the brewing industry in Finland:

- 1) In late autumn 1985 Sinebrychoff bought Pyynikki. Brewing continued under name Oy Sinebrychoff Ab, Pyynikin panimo, Tampere.
- 2) Hartwall closed 31.12.86 its Vaasa brewery.
- 3) Bottling of beer in Hartwall's Helsinki factory ended in late 1987.
- 4) Hartwall bought Mallasjuoma in December 1988. However, Mallasjuoma continued under its own name and beer and soft drink marks.
- 5) Bottling of beer in Hartwall/Mallasjuoma's Oulu factory ended in October 1990.
- 6) Hartwall group got 1.1.92 a new organization: all production was done by a daughter company Oy Amri Ab, which had breweries in Heinola, Kaarina, Lahti, Lappeenranta and Tornio (and three soft drink factories). However, two different marketing companies continued: Hartwall-juomat Oy for earlier Hartwall marks and Oy Mallasjuoma for earlier Mallasjuoma marks. A typical text in beer labels was then: "Brewed by Oy Amri Ab, Lahti for Oy Mallasjuoma"- or "Brewed by Oy Amri Ab, Kaarina for Hartwall- Juomat Oy".
- 7) Sinebrychoff closed in August 1992 its Pyynikki brewery in Tampere.

3(3)

- 8) Sinebrychoff built 1990-92 a new big brewery in Kerava, 30 km north of Helsinki. First bottlings of beer (brewed in Helsinki) in week 39/1992 and first own brews in the very beginning of 1993.
- 9) Sinebrychoff closed in early 1993 its Helsinki brewery.
- 10) Hartwall closed its Lappeenranta brewery in March-April 1993 (and also in the same months its Oulu soft drink factory).
- 11) A new company, Lappeenrannan Panimo Oy, began brewing 1.11.1993 in the former Hartwall's Lappeenranta buildings. Hartwall was a minority (25%) shareholder in the new company.
- 12) Another new company, Pirkanmaan Uusi Panimo - PUP Oy which was established in late 1991, had built its new small brewery in 1992-93 in Nokia, near Tampere. Their first own beer was ready in January 1994.
- 13) Hartwall closed its Heinola brewery in spring 1994.
- 14) In Hartwall group's reorganization 1.1.95 the name Oy Amri Ab (see 6)!) as well as the marketing names Hartwall-Juomat Oy and Oy Mallasjuoma were given up. Now there was again Oy Hartwall Ab, xxx brewery and the former Hartwall and Mallasjuoma marks were combined. Until 31.12.94 they had had a very strong competition inside the concern! Thus, the name Oy Amri Ab was in use in labels during 1992-94.
- 15) Hartwall closed its Kaarina brewery 31.12.1995.
- 16) Lappeenrannan Panimo Oy was closed in April 1996 due to financial difficulties.

After the changes above, Finland has 1.6.97 four industrial brewing companies with six breweries: Oy Hartwall Ab (Lahti and Tornio), Olvi Oy (Iisalmi), Pirkanmaan Uusi Panimo - PUP Oy (Nokia) and Oy Sinebrychoff Ab (Kerava and Pori).

Besides, there exist three companies, which make taxless, non-alcoholic mild malt drink "kalja". Since spring 1993, Finland has got over 30 restaurant breweries. None of them has a bottling line, so they do not have bottle labels in use.

There exist also some commercial "sahti"-beer breweries, which usually use plastic containers (1 to 5 litres) with adhesive labels. Their filling is made manually.

ÖLETIKETTER! 20 - 25 olika etiketter använder Grebbestads bryggeri till företagets fyra ölsorter, två folk- och två starköl. -Etiketterna har säkert stor betydelse för våra framgångar, säger Lars Wennerås, som tillsammans med fru Ann driver bryggeriet.

Foto: Ronny Karlsson.

Märkt för framgång

Etiketterna är hemligheten bakom Grebbestadsölets succé

Av STIEG SUNDBERG

GREBBESTAD. Det lilla bryggeriet i Grebbestad går mot trenden!

Grebbestads bryggeri har ökat omsättningen med 500 procent på fyra år.

- Etiketterna har betytt mycket för våra framgångar, säger Lars Wennerås, Bohusläns ölkung.

20 - 25 olika öletiketter använder Grebbestads bryggeri. Inte varje kommun i Bohuslän har en egen etikett, men många har det. Några exempel:

- Koster öl, Resö öl, Hunnebosstrands öl, Skärhamns Pilsner, Grundsunds öl.

Även i Värmland och Dalsland har Grebbestads specialetiketter.

- Mossbergs öl i Karlstadstrakten, Värmlands öl i Ämål, Baldersnas öl, herrgård i Dalsland.

Restaurang Jungman Jansson i Göteborg har också en egen etikett.

Grebbestads bryggeri tillverkar fyra ölsorter, två starköl och två folköl.

Olika etiketter

- Samma öl, men olika etiketter. Storebror Pripps med sin enorma produktion kan givetvis inte hålla på och byta etiketter. Inte ens från landskap till landskap, säger Lars Wennerås, 46, som tillsammans med fru Ann, 45, driver bryggeriet.

Grebbestads bryggeri grundades 1995, men började brygga öl året därpå.

1996 såldes 60 000 liter från Grebbestads. I år talar prognoserna för att det blir över 320 000 liter.

- Jag räknar med att vi nästa år säljer 500 000 liter. Men då

måste vi bygga ut produktionskapaciteten, säger Lars Wennerås.

Lars Wennerås, göteborgaren som flyttade till vackra Sannäs i norra Bohuslän, visste i stort sett ingenting om öltillverkning när han startade. Hans säger:

- Jag började läsa allt jag kom över om öl, men det räcker inte för att börja brygga öl. En mycket svår procedur.

Kallade honom idiot

- Tack vare en tysk bryggmästare kom vi igång. Han hjälpte mig oerhört. Ja, lärde mig allt jag vet om ölbrygning. Han skickade också receptet på ett starköl som vi använder än i dag.

Många skakade på huvudet och undrade om Lars Wennerås var riktigt klok som startade öltillverkningen i Abbas gamla

fabrik i Grebbestad.

- Min revisor sa rent ut att jag var en idiot som startade ett bryggeri, berättar Lars Wennerås.

Bryggeridöden har härjat stort i Sverige under de senaste åren. Många mindre bryggerier har gått i konkurs och lagts ner.

Men någon bra affär har inte Grebbestads bryggeri varit för makarna Wennerås.

- Det tre första åren gick back med 700 000 kronor. I år ser det ut att bli en liten vinst. Vi har också investerat 8 miljoner i eget kapital och lånade pengar. Men säljer vi 500 000 liter nästa år bör det bli en bra affär, kommenterar Lars Wennerås.

Makarna Wennerås driver också en sommarrestaurang i Grebbestad.

NILS OSCAR
 NO:5 JULÖL
 50 CL BARLEY WINE 8,7 VOL%

ARGÅNG
 1998

7 331174 000514
 11356-01

Till julen har vi tagit fram NO:5, ett årgångsöl i begränsad upplaga. Som vanligt har vi odlat och mältat eget korn för att få god malt till ölet. NO:5 är mycket maltigt, mycket välhumlat, mycket fruktigt och mycket mörkt. Traditionella julöl brukar anpassas efter julmaten. NO:5 däremot, passar bäst före och efter maten. Det är ett öl som värmer under jul och nyår 1998. Men det kan lika gärna lagras några år. Tärnö Bryggeri AB på Kungsholmen. Tel: 08-650 50 49. e-post: info@nilsoscar.se

NILS OSCAR – FRÅN AX TILL ÖL.

BROGDET OCH TÄPPAT AV SPENDRUP'S BRYGGERI AB, BÅSÅ FÖRE SÄKERT

JULÖL

Ju mer man dricker, desto törstigare blir man.
 God Jul önskar Spendrup's

III

50cl